

Norsk Hydro Produksjon AS
Ormen Lange Onshore Project
0240 OSLO

Statens forurensningstilsyn
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@sft.no
Internett: www.sft.no

Dato: 4.6.2007
Vår ref.: 2005/1101-21 408/2007.010
Deres ref.: ONA0500319
Saksbehandler: Sissel Wiken Sandgrind, telefon: 22 57 36 14

Oversendelse av tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Ormen Lange Landanlegg

Statens forurensningstilsyn har ferdigbehandlet søknaden fra Norsk Hydro av 6.10.2005 og har besluttet å gi tillatelse til virksomheten etter forurensningsloven på visse vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Vi viser til Deres søknad av 6.10.2005 om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden samt til Hydros brev av 28.2.2006 om endringer i søknaden, brev av 14.11.2006 om utslipp av AFFF fra testing av brannvannssystem på Nyhamna og til brev av 1.3. og 25.5.2007. Videre viser vi til midlertidig tillatelse til utslipp fra testing og klargjøring for oppstart datert 30.3.2007.

Statens forurensningstilsyn (SFT) gir med dette tillatelse på visse vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt dette brev. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 jf § 16. SFT har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkårene lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Ved fastsettingen av vilkårene har SFT videre lagt til grunn hva som kan oppnås med beste tilgjengelige teknikker.

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i tillatelsens pkt. 3 flg. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen i den grad opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. For virksomheter hvor slike stoffer benyttes som innsatsstoffer eller dannes under produksjonen, er utslipp av stoffene bare omfattet av tillatelsen dersom

dette fremgår uttrykkelig av vilkårene i tillatelsens pkt. 3 flg. eller utslippene er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Det understrekes at all forurensning fra bedriften isolert sett er uønsket. Selv om utslipp holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf forurensningsloven § 56.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om øvrige regler som kan være aktuelle for bedriften, viser vi til SFTs hjemmesider på internett, www.sft.no.

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Sammendrag av saksfremstilling og begrunnelse

Hva saken gjelder

Norsk Hydro har søkt om tillatelse til utslipp til vann og luft samt støy i forbindelse med ilandføring av brønnstrømmen (gass og kondensat) fra Ormen Lange-feltet og for videre behandling i et gassbehandlingsanlegg (prosessanlegg) på Nyhamna som ligger på øya Gossen i Aukra kommune i Møre og Romsdal. Planlagt dato for oppstart av regulær produksjon er 1.10.2007.

Ormen Lange-utbyggingen omfatter havbunnsinstallasjoner, rørledninger for transport av brønnstrøm til land, prosessanlegg for produksjon av salgsgass¹ og kondensat², eksport av gass i rørledning (Langeled) samt lagring og utskipning av kondensat.

Ormen Lange-feltet ligger på Storegga ca. 100 km utenfor kysten av Møre og Romsdal. Feltet inneholder ca. 500 GSm³ gass og kondensat og er det nest største gassfeltet på norsk sokkel. Maksimal produksjonsrate er forventet i år 2011 med et produksjonsvolum for gass på 70 MSm³ per døgn, for kondensat på 8 400 Sm³ per døgn og for produsert vann på ca. 430 Sm³ per døgn.

¹ Salgsgassen består i hovedsak av metan (mer enn 90 % av produktet)

² Kondensatet består i hovedsak av komponenter som er tyngre enn pentan

Feltet er planlagt utbygget med 24 brønner og med en mulig framtidig utvidelse til inntil 36 brønner. Boreaktiviteten startet i 2005, og tre brønner er planlagt ferdig til produksjonsstart i oktober 2007. Første borefase vil pågå til 2009. Havbunnssystemet omfatter to brønnrammer som hver er tilknyttet 8 produksjonsbrønner. Overvåking av brønner og styring av ventiler offshore vil skje fra landanlegget ved hjelp av signalkabler og hydraulikksystemer fra land. Ormen Lange-feltet har et lukket hydraulikksystem.

Den ubehandlede brønnstrømmen transporteres i to flerfaserørledninger (30") til mottaksanlegget på Nyhamna med påfølgende separasjon til gass, kondensat og vann. Kondensatet stabiliseres og mellomlagres før utskipning. Gassen behandles i et tørkeanlegg for å møte salgsgassspesifikasjonen før komprimering og eksport i rørledning til England (Langeled) via Sleipnerfeltet.

Tillatelser gitt utbyggingsprosjektet

Følgende tillatelser er gitt utbyggingsprosjektet:

- Tillatelse til anleggsstart ved SFTs brev av 31.3.2004
- Tillatelse til kvotepliktig utslipp av CO₂ og vedtak om tildeling av kvoter til Ormen Lange Landanlegg for klargjøring, oppstart og regulær drift i 2007 ved SFTs brev av 15.3.2005
- Tillatelse til boring og komplettering ble gitt ved SFTs brev av 7.7.2005 og med senere endring av 19.6.2006 som gjaldt plugging av brønn 6305/5-1 (tidligere letebrønn) og boring av overvåkingsbrønn 6305/5-2
- Tillatelse til klargjøring og oppstart av Langeled gasseksportørledning ved SFTs brev av 30.3.2006
- Tillatelse til bruk og utslipp av kjemikalier i forbindelse med installasjon og oppstart av undervannsinstallasjoner og rørledninger (dvs. 30" flerfaserørledninger (14 koblinger), 6" MEG-injeksjonsrør (8 koblinger), oppkobling av ventiltre og strupeventil til bunnramme, oppkobling av kontrollkabler, fjerning av endelokk og kompensatorer på bunnrammer) ved SFTs brev av 31.3.2006
- Midlertidig tillatelse til utslipp fra testing og klargjøring for oppstart ved SFTs brev av 30.3.2007

Bedriftens søknad

Søknaden omfatter planlagte utslipp fra klargjøring, oppstart og drift av Ormen Lange Landanlegg på Nyhamna:

- Forbruk og utslipp av kjemikalier; produksjons- og hjelpekjemikalier i produksjonsprosessen og hjelpekjemikalier i vannbehandlingsanlegget
- Utslipp av kjølevann; 14 400 m³ per time med en maksimal temperatur på 28,5 °C
- Utslipp av produsert vann; årlig utslipp av ca. 320 000 m³ hydrokarbonholdig vann
- Utslipp til luft fra prosessanlegg, fakkelsystem, lasting av kondensat og

energianlegg (her to hetoljekjeler)

- Støy fra landanlegget; maksimalt 40 dBA, beregnet til maksimalt 36 dBA ved nærmeste boligområde ved normal drift og lasting av skip ved kai

Saksgang

Søknaden er behandlet i samsvar med forskrift om begrensning av forurensning av 1.6.2004 kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven. Berørte myndigheter og miljøvernorganisasjoner ble direkte varslet ved brev av 28.10.2005. Søknaden ble kunngjort i dagspressen og saksdokumentene ble lagt ut til gjennomsyn for allmennheten.

SFTs vurdering

Ved avgjørelsen av om tillatelse til utslipp skal gis og hvilke vilkår som i tilfelle skal stilles har SFT vurdert de forurensningsmessige sidene ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre, jf. fl. § 11 fjerde ledd. Det er i denne forbindelse lagt vekt på ivaretagelsen av lovens formål og retningslinjene nedfelt i fl. § 2, herunder § 2 nr. 1, nr. 3 og nr. 6. Ved fastsettelse av utslippsgrenser har SFT i sin vurdering særlig vektlagt IPPC-direktivets krav om implementering av beste tilgjengelige teknikker (BAT), resipientforhold (dvs. miljøsituasjonen lokalt og regionalt), nasjonale mål og internasjonale forpliktelser.

Etter SFTs vurdering har Hydro i prosjektfasen hatt en god prosess for å vurdere og implementere BAT ved utformingen av anlegget i tråd med forurensningsloven og IPPC-direktivet. Ved valget av tekniske løsninger har Hydro lagt stor vekt på hensynet til å minimalisere utslippene og eventuelle negative konsekvenser for det ytre miljø. Hydros BAT-redegjørelser har i søknaden vært presentert på en systematisk og gjennomarbeidet måte som har gjort det lettere for SFT å følge Hydros vurderinger og konklusjoner m.h.t. alternative løsninger, anbefalinger og tiltak.

SFT har sammenholdt bedriftens BAT-redegjørelse med relevante BREF-er og foretatt en vurdering av hva som kan anses som BAT for Ormen Lange Landanlegg.

Kjemikalier

SFT gir tillatelse bruk og utslipp av kjemikalier som omsøkt, men vil understreke plikten bedriften har til å bruke mindre miljøskadelige kjemikalier der slike finnes og kan benyttes uten urimelig kostnad eller ulempe for virksomheten (substitusjonsprinsippet). Bedriften skal senest innen 1.9.2007 redegjøre for bruk og utslipp av kjemikalier som ved søknadstidspunktet ennå ikke var valgt, herunder korrosjonshemmer og avleiringshemmer, samt fremlegge for SFT en oppdatert liste over kjemikalier som planlegges brukt og sluppet ut ved Nyhamna.

For å sikre tilstrekkelig vurdering av kjemikaliene som anvendes ved Ormen Lange Landanlegg, skal bedriften kunne dokumentere kjemikalienes økotoksikologiske

egenskaper, fortrinnsvis i form av et OSPAR Harmonised Offshore Chemical Notification Format, HOCNF. Denne dokumentasjonen skal sammen med informasjon om utslippsmengde, tid, sted og annen relevant informasjon brukes i bedriftens miljørisikovurdering av kjemikalier og kjemikaliebruk. For ytterligere kontroll med effekter av utslipp av kjemikalier til sjø skal Ormen Lange Landanlegg gjennomføre en kjemisk og økotoksikologisk karakterisering av avløpsvannet til sjø med jevne mellomrom.

Utslipp til sjø

Spesielt for Ormen Lange-utbyggingen er at hele brønnstrømmen tas til land. Det betyr at produsert vann (dvs. utkondensert vann fra transport av brønnstrømmen og formasjonsvann fra reservoaret) tilsatt monoetylenglykol (MEG) og andre produksjonskjemikalier ikke slippes ut offshore, men føres til land for rensing før utslipp til sjø. Produsert vann fra Ormen Lange-feltet inneholder bl.a. dispergerte hydrokarboner, BTEX (dvs. benzen, toluen, etylbenzen og xylene), ikke-BTEX VOC, PAH (polysykliske aromatiske hydrokarboner), NPD (dvs. naftalener, fenantrener og dibenzotiofener), alkylfenoler, fenoler, tungmetaller og kjemikalier, bl.a. MEG og korrosjonshemmer.

I henhold til nullutslippsmålet skal nye felt som hovedregel ikke slippe ut olje og miljøfarlige stoffer eller andre stoffer som kan gi miljøskade. SFTs forventninger til Ormen Lange Landanlegg er derfor høye når det gjelder håndtering og utslipp av produsert vann kystnært. SFT forutsetter at utslippene av miljøfarlige og miljøskadelige kjemikalier samt miljøgifter holdes på et slikt nivå at de kan anses å være i overensstemmelse med nullutslippsmålet slik de er definert i St.meld. nr 26.

Etter SFT vurdering er renseløsningene og tiltakene som er gjennomført for Ormen Lange Landanlegg forenelig med hva som må anses som BAT. Utslippene til sjø antas ikke å medføre negative effekter av betydning i resipienten. Utslippsgrensene som er fastsatt i tillatelsens pkt. 3.1. er basert på SFTs vurdering av hva som bør være mulig å oppnå ved optimal rensing av produsert vann (prosessvann) for å sikre at utslippet er i tråd med målsettingen om nullutslipp samt hva som må anses som BAT for Ormen Lange Landanlegg. Maksimalt tillatt årlig utslipp (tonn/år) er fastsatt lavere enn omsøkt, da SFT legger til grunn at konsentrasjonen av omsøkte utslippskomponenter midlet over året vil være lavere enn omsøkte utslippskonsentrasjoner (mg/l). SFT finner imidlertid å kunne fastsette grenser i tråd med omsøkte utslippskonsentrasjoner som maksimalverdier for ett døgn (døgnmiddel) der hvor analyseresultater er basert på en mengdeproporsjonal døgnblandprøve. SFT har i tillegg til konsentrasjonsgrenser og et maksimalt tillatt årlig utslipp (tonn/år), fastsatt månedsmiddelgrenser i kg/døgn som er basert på et gjennomsnitt av 30 løpende døgnverdier. Utslippsbegrensningene er basert på et gjennomsnittlig vannutslipp på ca. $37 \text{ m}^3/\text{time}$ og $320\,000 \text{ m}^3/\text{år}$.

SFT legger til grunn at bedriftens vannbehandlingsanlegg har tilstrekkelig kapasitet til å håndtere variasjoner i vannkvalitet og vannmengder, og at bedriften har tilstrekkelig kapasitet til midlertidig lagring av prosessvann dersom hele eller deler av vannbehandlingsanlegget settes ut av drift. Dersom prosessvannet ikke kan håndteres i bedriftens vannbehandlingsanlegg, må avløpsvannet leveres til godkjent mottak for farlig

avfall. Ved eventuell ekstern behandling skal det sikres at avløpsvannet får en miljømessig like god behandling som det er stilt krav om i tillatelsen til Ormen Lange Landanlegg. Alt drensvann fra potensielt forurensede områder skal samles opp og kontrolleres før utslipp til sjø, slik at utslippsgrensene fastsatt i tillatelsens pkt. 3.1 overholdes. Videre legger SFT til grunn at bedriften etablerer et kontrollprogram for drensvann fra ikke-forurensede områder. SFT vil understreke viktigheten av at bedriftens drensvannssystem har tilstrekkelig kapasitet til å håndtere vannmengdene som oppstår på anlegget og at bedriften etablerer et tilstrekkelig vedlikeholds- og kontrollprogram for å unngå ekstraordinære utslipp til sjø, herunder kontinuerlig TOC- og flowmåling, og at det etableres tilstrekkelig antall prøvetakingspunkter for uttak av prøver.

Det er vesentlig at bedriften har kontinuerlig fokus på utslippsreducerende tiltak og forbedringsmuligheter.

Bedriften er pålagt å kartlegge ved målinger den eksakte sammensetningen og mengder av ulike komponenter i produsert vann fra Ormen Lange-feltet når anlegget settes i drift. Kartleggingen skal også omfatte vannstrømmene som behandles på anlegget. Rapport skal sendes SFT innen 12 måneder etter oppstart. Når anlegget er kommet i normal drift skal bedriften i løpet av 2008 gjennomføre en kjemisk og økotoksikologisk karakterisering av rensed prosessavløpsvann (dvs. før innblanding med kjølevann) og redegjøre for renseseffekt, sammensetning og utslippsmengder knyttet til ulike komponenter. Forslag til program for karakterisering skal sendes SFT innen 1.12.2007. Når resultatene fra den kjemiske og økotoksikologiske karakteriseringen foreligger, skal bedriften oppdatere risikovurderingen av prosessvannsutslippet. Risikovurderingen skal omfatte hydrokarboner og naturlige forekommende stoffer samt tilsatte kjemikalier. Oppdateringen av risikovurderingen skal inkludere nye opplysninger om miljøgiftenes egenskaper og effekter der all relevant tilgjengelig informasjon om kjemikaliene blir benyttet. Plan for gjennomføring av karakterisering og oppdatering av risikovurderingen samt plan for rapportering av resultater skal sendes SFT innen 1.12.2007, jf. tillatelsens pkt. 13.3.

SFT vil foreta en ny vurdering av utslippene til sjø når resultatet fra kartleggingen og karakteriseringen, nye opplysninger om utslippsmengder og renseseffekter samt oppdatert risikovurdering foreligger. I den forbindelse vil vi vurdere behovet for ytterligere tiltak og hvilke komponenter i tillegg til komponentene listet opp i tillatelsens pkt. 3.1. som bør være gjenstand for uttrykkelig regulering gjennom spesifikke utslippsgrenser. Inntil det skjer, vil disse komponentene – dvs. komponenter som det i den foreliggende tillatelsen foreløpig ikke er fastsatt en spesifikk utslippsgrense for – indirekte være regulert gjennom utslippsgrensene fastsatt for hydrokarboner, fenol, TOC (totalt organisk karbon) og TSS (totalt suspendert stoff), jf. tillatelsens pkt. 3.1. Bedriften skal inkludere kjemisk og økotoksikologisk karakterisering av prosessvann som en del av overvåkingsprogrammet for utslippene til sjø, jf. tillatelsens pkt.12.

SFT finner å kunne gi tillatelse til det omsøkte kjølevannsutslippet til sjø. Det er ikke gitt tillatelse til bruk av begroingshindrende kjemikalier, da Ormen Lange Landanlegg har fulgt BAT-prinsippet om å legge sjøvannsinntaket til så stort dyp at det ikke er behov for

bruk av begroingshindrende kjemikalier. Bedriften skal i løpet av 2008 gjennomføre målinger av overtemperatur i resipienten, jf. tillatelsens pkt. 13.1. Effekter av kjølevannsutslippet skal inkluderes i bedriftens overvåkingsprogram. Bedriften er også pålagt å foreta temperaturmålinger av kjølevannet før utslipp til sjø, jf. tillatelsens pkt. 3.4.

Eventuelt utslipp av ballastvann fra produktskip ved Nyhamna skal ikke inneholde forurensende komponenter. Bedriften er pålagt å inkludere kartlegging av mulige fremmede arter i fjordområdene utenfor Nyhamna i overvåkingsprogrammet, jf. tillatelsens pkt. 12. Dersom overvåkingen gir indikasjoner på etablering av fremmede arter må bedriften påregne krav om gjennomføring av tiltak.

Utslipp til luft

Ormen Lange Landanlegg har i hovedsak utslipp til luft av karbondioksid (CO_2), nitrogenoksider (NO_x), karbonmonoksid (CO), metan (CH_4) og flyktige organiske komponenter med unntak av metan (nmVOC). Hovedkildene til utslipp til luft under normale driftsbetingelser er gassfyrte kjeler, lasting av kondensat og diffuse utslipp i form av lekkasjer fra prosessenheter.

Ormen Lange Landanlegg omfattes av kvoteplikten. Vedtak om tillatelse til kvotepliktige utslipp av CO_2 og om kvotetildeling ble truffet 15. mars 2005.

SFT gir tillatelse til utslipp av NO_x som omsøkt fra Ormen Lange Landanlegg med unntak for utslippene fra hetoljekjelene. Etter en samlet vurdering er SFT kommet til at bruk av ultra lav- NO_x -brennere uten ytterligere rens tiltak sammenholdt med bedriftens utslippreduserende tiltak knyttet til fakkelsystem og dieselmotorer, i dette tilfellet kan anses som BAT. SFT legger til grunn at garantiverdien knyttet til hetoljekjeler er realistisk, men at utslippet i oppstartsfasen for Ormen Lange Landanlegg kan bli høyere. SFT fastsetter på denne bakgrunn NO_x -konsentrasjonsgrensen for bedriftens hetoljekjeler med ultra lav- NO_x -brenner til maksimalt 20 mg/Nm^3 (10 ppm) ved 3 % O_2 og 95 % virkningsgrad ved fullast. I oppstartsfasen på inntil 12 måneder vil imidlertid utslippene kunne ligge over dette, jf. tillatelsens vilkår 4.1. Bedriften skal i løpet av 2008 verifisere utslippet av NO_x fra hetoljekjeler. Når resultatet fra verifikasjonsmålingene og driftserfaring med kjelene foreligger, vil SFT foreta en ny vurdering av utslippsgrensene for hetoljekjelene, jf. tillatelsens pkt. 13.4.

Ifølge NILUs spredningsberegninger vil det omsøkte utslippet av NO_x gi lave NO_x -konsentrasjoner på bakkenivå i forhold til SFTs anbefalte luftkvalitetskriterier og vil derfor ikke påvirke luftkvaliteten i Nyhamna-området. Utslippet vil heller ikke bidra til overskridelse av tålegrensen for utsatte vegetasjonstyper og for overflatevann eller ha effekter på fauna. Etter en samlet vurdering av lokale og regionale forhold finner SFT ikke grunnlag for å kreve ytterligere utslippsreduserende tiltak mht NO_x . Utslippskravene vil imidlertid kunne bli gjenstand for ny vurdering bl.a. i forbindelse med eventuelle utvidelser/oppgraderinger av virksomheten på Nyhamna.

SFT gir tillatelse til utslipp av metan og nmVOC inklusive BTEX som omsøkt.

Utslippsgrensene er midlertidig. Bedriften er pålagt å verifisere utslippene av metan og nmVOC fra Ormen Lange Landanlegg (dvs. hele anlegget) i løpet av 2008 når anlegget er kommet i normal drift. Verifikasjonen skal gjennomføres med DIAL (Differential Absorption LIDAR)-målinger eller tilsvarende. Bedriften skal også redegjøre nærmere for valget av MEG-gjenvinningsløsning og utrede mulige utslippsreduserende tiltak. Forslag til måleprogram samt plan for rapportering av resultater og redegjørelse/utredning skal sendes SFT innen 1.12.2007. Når resultatet fra verifikasjonen og redegjørelsen/utredningen foreligger, vil SFT foreta en ny vurdering av hva som må anses som BAT for Ormen Lange Landanlegg, av utslippsgrenser og behovet for utslippsreduserende tiltak. Bedriften er pålagt å gjennomføre denne type målinger minimum hvert tredje år i hele anlegget. Bedriften skal i tillegg gjennomføre årlige målekampanjer samt etablere et lekkasje- og vedlikeholdsdeteksjonsprogram ("Leak Detection and Repair Programme (LDAR)) som skal gjennomføres årlig, jf. tillatelsens pkt. 4.1.

SFT understreker at bedriften, selv om utslippene holdes innenfor de fastsatte utslippsgrenser, har plikt til å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Selv om Ormen Lange Landanlegg er et nytt og moderne anlegg, er vedlikehold og utskifting av utstyr, lekkasjesøking og verifisering av utslipp meget viktig. Videre er det viktig at bedriften følger godt med på teknologiutvikling mht bl.a. ventiler og flenser samt måleteknikk, da økt gjennomstrømning og det faktum av at anlegget etter hvert blir eldre, vil kunne medføre økte utslipp av metan og nmVOC. Ved utskifting av utstyr og igangsetting av nye oppgraderings- og/eller utbyggingsprosjekter, plikter bedriften å anvende BAT for å redusere antall lekkasjepunkter og diffuse utslipp så langt det er mulig, jf. bl.a. den vedlagte tillatelsen pkt. 14.

Utslipp av CO kan i motsetning til CO₂, ha en lokal miljøeffekt. Kildene til CO er hetoljekjeler, fakkelsystem og dieselmotorer. SFT gir bedriften tillatelse til utslipp av CO som omsøkt, men legger til grunn at tilfredsstillende drift i Ormen Lange landanlegg og effektiv forbrenning i hetoljekjelene bidrar til at utslippet av CO blir så lavt som mulig. Bedriften skal verifisere utslippet av CO fra hetoljekjelene i løpet av 2008, jf. tillatelsens pkt. 13.4.

SFT gir bedriften tillatelse til utslipp av SO₂ som omsøkt. SFT anser utslippet av SO₂ fra Ormen Lange Landanlegg for å være så lite at det må anses uten miljømessig betydning.

SFT anser kvikksølvinnholdet i rikgassen fra Ormen Lange-feltet for å være så lite at det må kunne anses uten miljømessig betydning. Bedriften skal imidlertid verifisere innholdet av kvikksølv og andre tungmetaller i rikgassen (dvs. i hhv. gass og kondensat) i løpet av 2008 når feltet er kommet i normal drift, jf. tillatelsens pkt. 13.6. Bedriften skal i tillegg verifisere utslippet til luft av kvikksølv og andre tungmetaller fra hetoljekjelene, jf. tillatelsens pkt. 13.4.

Støy

Beregninger av støy ved nærmeste boliger viser at kontinuerlige støynivå ved normal drift og lasting ved kai vil ligge henholdsvis i området 24-32 dBA og 26-36 dBA. SFT har for

Ormen Lange Landanlegg lagt til grunn SFTs retningslinjer for industristøy, dvs. at kravet til maksimalt støynivå ved nærmeste nabo er 40 dBA. Da fakkelen er en del av bedriftens sikkerhetssystem, vil nødfakling eller ekstraordinær fakling av sikkerhetsmessige hensyn ikke være omfattet av myndighetenes støykrav for anlegg i kontinuerlig drift. SFT vurderer bedriftens håndtering av støy slik det er lagt opp til i søknaden for å være forenelig med BAT og finner ikke grunnlag for å pålegge bedriften ytterligere støyreducerende tiltak på nåværende tidspunkt. Bedriften skal gjennomføre støymålinger i løpet av 2008 når anlegget er kommet i normal drift. Plan for gjennomføring av støymålinger og rapportering av resultater skal sendes SFT innen 1.12.2007, jf. tillatelsens pkt. 13.8.

Avfall

På bakgrunn av foreliggende opplysninger i søknaden og opplysninger fremkommet under behandlingen anser SFT bedriftens tiltak for å redusere avfallsmengder og innholdet av skadelige stoffer i avfallet, samt tiltak for gjenbruk og sortering av avfall for å være i samsvar med hva som er å anse som BAT. Bedriftens avfallsgenerering kan etter SFTs vurdering antas ikke å innebære spesielle problemer forutsatt at avfallet håndteres iht. avfallsregelverket og kravene i tillatelsen.

Energieffektivitet

SFT vurderer Ormen Lange Landanlegg for å være i samsvar med det som kan anses som BAT mht energieffektivitet. Bedriften skal etablere et energistyringssystem innen 1.10.2007.

Miljørisiko – forebyggende og beredskapmessige tiltak mot akutt forurensning

SFT anser det som nødvendig at bedriften klargjør hvordan den kan bistå ved et eventuelt skipsuhell i tilknytning til transport til og fra Ormen Lange Landanlegg, jf. forurensningslovens bestemmelse om bistandsplikt § 47. Bedriften er derfor pålagt å redegjøre for hvordan den følger opp de ansvarlige for transport av produkter fra Nyhamna med hensyn til ivaretagelse av miljørisiko knyttet til denne transporten.

SFT understreker at miljørisikoanalysen skal danne grunnlaget for valg av sannsynlighets- og/eller konsekvensreducerende tiltak og for den nærmere utforming/konkretisering/dimensjonering av de enkelte tiltakene. Det er derfor nødvendig at bedriften til enhver tid har oversikt over endringer i virksomheten som kan påvirke miljørisikoen slik at behovet for risikoreducerende tiltak endres, eksempelvis endringer av kondensatets og avløpsvannets sammensetning som følge av feltets utvikling, bruk og utslipp av kjemikalier, renskapasitet og diffuse utslipp til luft. Det er bedriftens ansvar å vurdere når og hvor ofte en oppdatering av risikoanalysen må finne sted på bakgrunn av endringer i prosessmessige eller andre forhold ved virksomheten.

Beredskapsplanen for Ormen Lange landanlegg skal iht. plan foreligge 1.6.2007, mens resultatet fra karakterisering av kondensat ikke vil foreligge før i desember 2007, dvs. etter at anlegget er kommet i regulær produksjon. SFT har pålagt bedriften å oppdatere miljørisiko- og beredskapsanalysen og beredskapsplanen når resultatet fra karakteriseringen av Ormen Lange-kondensatet foreligger. SFT finner å kunne fastsette

fristen for innsending av oppdaterte analyser og beredskapsplan til 1.4.2008, jf. bedriftens brev av 1.3.2007 og tillatelsens pkt. 13.9. SFT forutsetter imidlertid at bedriften når resultater fra karakteriseringen foreligger umiddelbart foretar en vurdering av behovet for strakstiltak knyttet til beredskapen og samtidig informerer SFT. Når bedriftens vurdering og den oppdaterte beredskapsplanen foreligger, vil SFT vurdere behovet for å stille spesifikke krav til beredskap mot akutt forurensing.

SFT gjør for øvrig Hydro (prosjektansvarlig) og Shell (ansvarlig for drift) oppmerksom på at lav driftsbemanning, slik det er lagt opp til for landanlegget på Nyhamna, krever særskilt internkontroll, herunder prosedyrer og rutiner for risikoreduserende tiltak og hvordan beredskapen skal legges opp og følges opp for å sikre at denne blir god nok og optimal mht bruk av tilgjengelige interne og eksterne ressurser. Vi vil også understreke viktigheten av erfaringsoverføring mellom selskapene, dvs. fra prosjektfasen til driftsfasen. Dette er forhold som vil bli fulgt fra SFTs side.

Miljøovervåking

Bedriften skal etablere et program for overvåking av effekter av utslipp til luft, til vann og eventuelt grunnen, samt støy. Miljøovervåkingsprogrammet skal også omfatte aktiviteter til havs og rørledninger. Hensikten med miljøovervåkingen er å få oversikt over og kontroll med eventuell påvirkning bedriften har på miljøet.

Oppstart og innkjøring av landanlegget

Erfaringsmessig vil det i oppstartsfasen kunne oppstå ekstraordinære utslipp til luft og vann samt støy i forbindelse med behov for ekstraordinær fakling. I en oppstartsfase for anlegget på inntil 12 måneder kan utslippene ligge over de fastsatte grensene i tillatelsen, som er fastsatt med utgangspunkt i normal drift. Dette gjelder imidlertid bare så langt slike forhøyede utslipp ikke kan unngås uten urimelig kostnad eller ulempe.

Tillatelsen gis under forutsetning av at anlegget drives miljømessig forsvarlig, herunder forsvarlig drift av det biologiske renseanlegget. Utslippene ved oppstart skal rapporteres sammen med de øvrige utslippene i den årlige rapporteringen til SFT og med særskilt begrunnelse for eventuelle overskridelser av utslippsgrensene.

Hydro har ikke i søknaden om tillatelse til utslipp redegjort for forventede utslipp i oppstartsfasen. SFT pålegger derfor Hydro om å sende SFT en slik redegjørelse så raskt som mulig og senest innen 1.9.2007.

De ekstraordinære utslippene kan være til sjenanse for naboer. Bedriften skal i denne perioden sørge for tilstrekkelig informasjon og varsling om ekstraordinære utslipp og fakling, slik at belastningen naboene påføres blir redusert.

Ifølge Hydro vil utprøving med hydrokarboner og testproduksjon skje fra ca. 1. juni 2007. Dette omfatter inntak av gass fra Sleipnerfeltet for utprøving av prosessutstyr for gassbehandling, inntak av kondensat fra skip for utprøving av prosessutstyr for kondensatbehandling og inntak av brønnstrøm fra Ormen Lange-feltet for testproduksjon og normalproduksjon.

Frister

Tabellen nedenfor gir oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever:

Tiltak	Frist	Henvisning til vilkår
Etablering av energistyringssystem	1.10.2007	8.1.
Etablering av avfallstyringssystem	1.10.2007	9.1.
Program for måling og beregning av utslipp	1.10.2007	11.1.
Forslag til overvåkingsprogram	1.10.2007	12.
Kjølevannsutslipp - målinger av overtemperatur i resipienten - fremlegge plan for gjennomføring og rapportering	I løpet av 2008 1.12.2007	13.1.
Produsert vann - kartlegge sammensetning	12 måneder etter oppstart	13.2.
Renset prosessavløpsvann - forslag til program for karakterisering - fremlegge plan for gjennomføring av karakterisering, oppdatering av risikovurderingen og innsending av resultater	I løpet av 2008 1.12.2007 1.12.2007	13.3.
Verifisering av utslipp til luft fra hetoljekjeler - fremlegge plan for gjennomføring og rapportering	I løpet av 2008 1.12.2007	13.4.
Verifisering av utslipp til luft av metan og nmVOC (hele anlegget) samt redegjørelse/utredning av utslippsreduserende tiltak - fremlegge plan for gjennomføring og rapportering	I løpet av 2008 1.12.2007	13.5.
Analyser av Hg og andre tungmetaller i naturgass og kondensat - fremlegge plan for gjennomføring og rapportering	I løpet av 2008 1.12.2007	13.6.
Oppdatert oversikt over bruk og utslipp av kjemikalier	1.9.2007	13.7.
Støymålinger - fremlegge plan for gjennomføring og rapportering	I løpet av 2008 1.12.2007	13.8.
Karakterisering av kondensat - vurdering av behovet for strakstiltak samt informere SFT	31.12.2007 umiddelbart	13.9.
Oppdatering av miljørisiko- og beredskapsanalyse samt beredskapsplan	1.4.2008	
Redegjørelse knyttet til transport av produkter fra Nyhamna	1.7.2007	13.10.
Redegjørelse for forventede utslipp ved oppstart og innkjøring av anlegget	1.9.2007	13.11.

Gebyr

Bedriften skal ifølge forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)

av 1.6.2004, betale gebyr for behandling av søknad om tillatelse etter forurensningsloven. For behandlingen av denne søknaden er benyttet "sats 1" i § 39-4 Gebyr for arbeid med fastsettelse av nye tillatelser, der gebyrsatsen er kr. 102 200,-. Faktura med innbetalingsblankett ettersendes. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Også SFTs saksbehandling knyttet til endring av utslippstillatelser er omfattet av en gebyrordning.

Klageadgang

Vedtaket, herunder også valg av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til SFT.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. SFT eller Miljøverndepartementet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til SFT. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil SFT også kunne gi på forespørsel.

Kopi av dette brev med vedlegg er sendt berørte i saken i henhold til vedlagte adresseliste.

Med hilsen

Hanne Marie Øren (e.f.)
Seksjonssjef

Sissel Wiken Sandgrind
Senioringeniør

Vedlegg:
Utslippstillatelse med vilkår
Begrunnelse for avgjørelsen

Kopi til:

Petroleumstilsynet, Postboks 599, 4003 Stavanger
Oljedirektoratet, Postboks 600, 4003 Stavanger
Aukra kommune, Teknisk etat, 6480 AUKRA
Miljøstiftelsen Bellona, Postboks 2141 Grünerløkka, 0505 OSLO
Norges Fiskarlag, Pirsenteret, 7462 TRONDHEIM
Norges Naturvernforbund, Postboks 342 Sentrum, 0101 OSLO
Direktoratet for naturforvaltning (DN), Tungasletta 2, 7485 TRONDHEIM
Greenpeace, Peder Claussønsgt. 1, 0165 OSLO
Kystverket Serviceboks 2, 6025 ÅLESUND
Norges Miljøvernforbund, Sandviksbodene 24, 5035 BERGEN
Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeshuset, 6404 MOLDE
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Postboks 2014, 3103
TØNSBERG
Natur og Ungdom, Torggt. 34, 0183 OSLO
WWF, Postboks 6784 St. Olavsplass, 0130 OSLO
Havforskningsinstituttet, Postboks 1870 Nordnes, 5817 BERGEN
Riksantikvaren, Postboks 8196 Dep, 0034 OSLO